

Independent Evaluation Commission for assessing the integrity of candidates
for the position of member in the self-administration bodies of judges and prosecutors

Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților la funcția
de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor

*Decizia nr. 26 din 13 martie 2023 cu privire la candidatura lui Alexandru POSTICA
Candidat la funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii*

Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor (în continuare – *Comisia*) a deliberat în privat la 7 martie 2023 și 13 martie 2023. Membrii participanți au fost:

1. Herman von HEBEL
2. Victoria HENLEY
3. Nadejda HRIPTIEVSCHI
4. Vitalie MIRON
5. Tatiana RĂDUCANU
6. Nona TSOTSORIA

Comisia emite următoarea decizie, care a fost adoptată în acea dată:

I. Procedura

Alexandru POSTICA, avocat și co-fondator al Biroului Asociaț de Avocați „Postica Turuta Attorneys” („candidatul”), s-a aflat pe lista candidaților remisă de Parlament în adresa Comisiei la 9 iunie 2022, în vederea evaluării pentru funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii.

Candidatul a primit licența de avocat la 22 decembrie 2006 și de atunci activează în calitate de avocat. În anul 2006, a înființat Cabinetul Avocatului „Alexandru Postica”, care a fost lichidat în 2021 și din 2021 a devenit co-fondator al Biroului Asociaț de Avocați „Postica Turuta Attorneys”. De asemenea, din anul 2004, candidatul a activat în domeniul drepturilor omului și dezvoltare strategică, deținând diverse funcții în cadrul organizației non-guvernamentale Promo-LEX. Din 11 februarie 2022, candidatul este membru al Colegiului disciplinar de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii.

La 21 iunie 2022, Comisia a trimis candidatului un chestionar privind integritatea etică pentru a fi completat în mod voluntar și returnat Comisiei până la 5 iulie 2022. Candidatul a prezentat Comisiei chestionarul completat la 1 iulie 2022.

La 27 decembrie 2022, Comisia a trimis candidatului o solicitare pentru completarea și depunerea până la 3 ianuarie 2023 a Declarației de avere și interese personale pentru ultimii 5 ani (în continuare „declarația”) în conformitate cu prevederile art. 9 alin. (2) din Legea nr. 26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor (denumită în continuare „Legea nr. 26/2022”). Declarația include, de asemenea, lista persoanelor apropiate din sistemul judecătoresc, al procuraturii și în serviciul public, așa cum prevede același articol. Candidatul a transmis Comisiei declarația completată la 2 ianuarie 2023.

Comisia a obținut informații din numeroase surse pentru a evalua integritatea etică și financiară

a candidatului. Sursele din care s-au obținut informații cu privire la candidații evaluați au inclus, în general, Autoritatea Națională de Integritate, Serviciul Fiscal de Stat, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, instituții financiare, instituții publice, surse deschise precum rețelele de socializare și reportajele jurnalistice de investigație și rapoartele membrilor societății civile. Nu toate sursele au furnizat informații referitoare la fiecare candidat și nu toate informațiile furnizate de surse cu privire la candidat au fost pertinente pentru evaluarea Comisiei. A fost verificată corectitudinea și relevanța tuturor informațiilor primite.

În cazul în care au fost depistate probleme în declarația candidatului și chestionarul privind integritatea etică și din informațiile colectate, acele probleme au fost indicate în întrebări scrise adresate candidatului și în timpul audierilor în ședință publică.

Comunicarea scrisă cu candidatul:

La 14 februarie 2023, Comisia a trimis candidatului o solicitare de clarificare a informațiilor, care conținea 17 întrebări, inclusiv 73 subîntrebări și 37 solicitări de documente suplimentare. Candidatul a răspuns în termen, la 19 februarie 2023, la toate întrebările și a furnizat toate documentele solicitate.

La 23 februarie 2023, Comisia a trimis candidatului a doua rundă din 6 întrebări, inclusiv 24 subîntrebări și 9 solicitări de documente suplimentare, pentru a elucida unele aspecte care au apărut în cadrul evaluării. Candidatul a răspuns în termen, la 24 februarie 2023, la toate întrebările și a furnizat toate documentele solicitate. Candidatul a prezentat informații adiționale pe 25 februarie 2023.

La 27 februarie 2023, Comisia a trimis a treia rundă de două întrebări, inclusiv 8 subîntrebări și 4 solicitări de documente suplimentare, pentru a elucida unele aspecte care au apărut în cadrul evaluării. Candidatul a răspuns în termenul solicitat, la 28 februarie 2023, la toate întrebările și a furnizat toate documentele solicitate.

În urma cererii candidatului, la 6 martie 2023 candidatului i s-a acordat acces la materialele de evaluare conform art. 12 alin. (4) lit. c) din Legea nr. 26/2022.

La 7 martie 2023, candidatul a participat la audieri în ședință publică a Comisiei.

II. Cadrul normativ privind evaluarea

Evaluarea de către Comisie a integrității candidaților constă în verificarea integrității etice și a integrității financiare a acestora (art. 8 alin. (1) din Legea nr. 26/2022).

Conform art. 8 alin. (2) din Legea nr. 26/2022, se consideră că un candidat corespunde criteriului *de integritate etică* dacă:

- a) nu a încălcat grav regulile de etică și conduită profesională a judecătorilor, a procurorilor sau, după caz, a altor profesii, precum și nu a admis, în activitatea sa,

- acțiuni sau inacțiuni reprobabile, care ar fi inexplicabile din punctul de vedere al unui profesionist în domeniul dreptului și al unui observator imparțial;
- b) în privința acestuia nu există suspiciuni rezonabile privind comiterea actelor de corupție, actelor conexe actelor de corupție sau faptelor coruptibile în sensul Legii integrității nr. 82/2017;
 - c) nu a încălcat regimul juridic al declarării averii și intereselor personale, al conflictelor de interese, al incompatibilităților, al restricțiilor și/sau al limitărilor.

Pentru avocați, *Codul deontologic al avocaților din Republica Moldova*, adoptat de Congresul Avocaților la 20 decembrie 2002, cu modificările adoptate de Congresul Avocaților din 23 martie 2007 și 1 iulie 2016, a fost aplicat pe perioada de timp cuprinsă de evaluare.

Conform art. 8 alin. (4) din Legea nr. 26/2022, se consideră că un candidat corespunde criteriului de *integritate financiară* dacă:

- a) averea candidatului a fost declarată în modul stabilit de legislație;
- b) Comisia constată că averea dobândită de către candidat în ultimii 15 ani corespunde veniturilor declarate.

Art. 2 alin. (2) din Legea nr. 26/2022 prevede că evaluarea candidaților include o verificare a averii persoanelor apropiate candidaților, astfel cum sunt definite în Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, precum și a persoanelor prevăzute la art. 33 alin. (4) și (5) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

Conform art. 8 alin. (5) din Legea nr. 26/2022, pentru evaluarea integrității financiare a candidatului Comisia verifică:

- a) respectarea de către candidat a regimului fiscal în partea ce ține de achitarea impozitelor la folosirea mijloacelor și veniturilor rezultate din proprietatea deținută, precum și a veniturilor impozabile, și în partea ce ține de achitarea drepturilor de import și drepturilor de export;
- b) respectarea de către candidat a regimului juridic al declarării averii și intereselor personale;
- c) modul de dobândire a bunurilor aflate în proprietatea sau posesia candidatului ori a persoanelor specificate la art. 2 alin. (2), precum și cheltuielile legate de întreținerea acestor bunuri;
- d) sursele de venit ale candidatului și, după caz, ale persoanelor specificate la art. 2 alin. (2);
- e) dacă există sau nu contracte de împrumut, credit, leasing, asigurare sau alte contracte care pot asigura beneficii de ordin financiar, în care candidatul, persoana specificată la art. 2 alin. (2) sau persoana juridică în care aceștia au calitatea de beneficiari efectivi este parte contractantă;
- f) dacă există sau nu donații în care candidatul sau persoana specificată la art. 2 alin. (2) are statut de donatar sau de donator;
- g) alte aspecte relevante pentru clarificarea originii averii candidatului și pentru justificarea acesteia.

În aprecierea criteriilor aferente integrității etice și integrității financiare și în luarea deciziilor cu privire la acestea, Comisia nu depinde de constatările altor organe cu competențe în domeniul respectiv (art. 8 alin. (6) din Legea nr. 26/2022). Comisia apreciază materialele acumulate cu privire la candidați după intima sa convingere, formată în urma cercetării multiaspectuale, complete și obiective a informației. Niciunul dintre materialele prezentate nu are o forță probantă prestabilită fără aprecierea lui de către Comisie (art. 10 alin. (9) din Legea nr. 26/2022).

Se consideră că un candidat nu întrunește criteriile de integritate dacă s-a constatat existența unor dubii serioase privind conformitatea candidatului cu cerințele prevăzute la art. 8, care nu au fost înlăturate de către persoana evaluată. (art.13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022). După cum se menționează în Raportul Comisiei de la Veneția cu privire la verificarea integrității judecătorilor și procurorilor în Kosovo, „Într-un sistem de verificări prealabile de integritate, decizia de a nu recruta un candidat poate fi justificată în caz de simpla îndoială, pe baza unei evaluări a riscurilor. Cu toate acestea, decizia de a evalua negativ un deținător actual al postului ar trebui să fie legată de un indiciu de încălcare a legii, de exemplu avere inexplicabilă, chiar dacă nu poate fi dovedit dincolo de orice îndoială că această avere provine din surse ilegale”. Totodată, „În alte investigații, cum ar fi verificarea mai largă a integrității, sarcina probei se va realiza pe baza balanței probabilităților”. Comisia de la Veneția, CDL-AD(2022)011-e, Kosovo - Opinia referitoare la documentul de concept privind verificarea integrității judecătorilor și procurorilor și proiectul de amendamente la Constituție, adoptat de Comisia de la Veneția la cea de-a 131-a sesiune plenară (Veneția, 17-18) iunie 2022), §§10,9.

Inversarea sarcinii probei către candidat, odată ce organul de evaluare a identificat probleme de integritate, a fost considerată admisibilă de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, chiar și în verificarea integrității judecătorilor în exercițiu care își pot pierde funcțiile sau pot fi sancționați în alt mod ca consecință a evaluării. În cauza *Xhoxhaj contra Albaniei*, nr. 15227/19, §352, 31 mai 2021, Curtea a afirmat că „nu este per se arbitrar, în sensul aspectului „civil” al articolului 6 § 1 din Convenție, ca sarcina probei să revină reclamantului în procedura de verificare a integrității după ce CIC [Comisia Independentă de Calificare] a pus la dispoziție constatările preliminare rezultate în urma încheierii anchetei și a dat acces la probele din dosarul cauzei”.

În temeiul art. 5 alin. (1) din Regulamentul de evaluare al Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, în temeiul Legii nr. 26/2022, din 2 mai 2022 (în continuare „Regulament de evaluare”), numai dacă un candidat întrunește pe deplin toți indicatorii, așa cum sunt definiți în art. 8 alin. (2)–(5) din Legea nr. 26/2022, se consideră că acesta corespunde criteriilor de „integritate etică și financiară”.

III. Evaluarea candidatului

Comisia nu a avut dubii serioase cu privire la niciun aspect privind integritatea etică a candidatului conform prevederilor art. 8 alin. (1) și (2) din Legea nr. 26/2022.

Candidatul a fost întrebat în timpul audierilor despre următoarele aspecte financiare.

1. Achiziționarea autoturismului Audi Q5 în 2020 și o donație de 9.000 EUR de la un prieten

a. Faptele

Pe 6 august 2020, candidatul a devenit proprietarul autoturismului Audi Q5, anul fabricației 2014. Această achiziție a fost făcută în schimbul autoturismului Honda CRV, anul fabricației 2006. Vânzarea automobilului Honda CRV și achiziționarea automobilului Audi Q5 au avut loc în bază de procură notarială. Automobilul Audi Q5 a fost importat din Canada în noiembrie 2019 și a necesitat unele reparații. Deși contractul de vânzare-cumpărare din 6 august 2020 a indicat un preț de 90.000 MDL, valoarea reală a automobilului, după reparații, a fost de 340.000 MDL (estimativ 17.000 EUR). Candidatul a informat Comisia că nu cunoaște detaliile cu privire la reparațiile care au fost efectuate, dar că valoarea acestor reparații a fost inclusă în prețul total de achiziție al automobilului. La 20 decembrie 2021, candidatul a vândut Audi Q5, tot în bază de procură, la prețul de 320.000 MDL (estimativ 15.300 EUR).

Prețul automobilului Audi Q5 a fost cu aproximativ 9.000 EUR mai mare decât valoarea automobilului Honda CRV. Această diferență de preț a fost acoperită de o donație din partea unui prieten al candidatului. Candidatul a prezentat Comisiei o declarație semnată din partea prietenului său, în care acesta a indicat că cunoștea că candidatul era interesat să schimbe mașina sa Honda CRV, că se afla într-o situație financiară mai bună în acea perioadă și că a decis să contribuie financiar la achiziționarea automobilului Audi Q5 ca semn de recunoștință pentru prietenia lor și pentru ajutorul pe care candidatul i-a oferit prietenului timp de zece ani consecutivi. De asemenea, el a indicat că această contribuție financiară nu a fost o plată pentru serviciile prestate.

Candidatul a furnizat informații detaliate privind achiziționarea automobilului în 2020 și vânzarea acestuia în 2021. El a furnizat copii ale procurilor pentru cumpărarea și vânzarea automobilelor și copii ale ambelor contracte de vânzare-cumpărare. Prețul de achiziție a fost indicat în declarația pentru anul 2020 pe care candidatul a prezentat-o Comisiei, iar prețul de vânzare a fost inclus în declarația de avere și interese personale pe care candidatul a prezentat-o Autorității Naționale de Integritate (denumită în continuare „declarație anuală”) pentru anul 2021. În declarația sa pentru anul 2020 către Comisie, candidatul a declarat, de asemenea, donația de 9.000 EUR de la prietenul său apropiat. În timpul audierilor, candidatul a clarificat suplimentar că prietenul său era un client al companiei care a importat automobilul, că automobilul a fost scos la vânzare pe portalul www.999.md la prețul de 17.500 EUR, însă prețul negociat a fost de 17.000 EUR și că prietenul său a contribuit la achiziționarea automobilului ca cadou de ziua de naștere a candidatului.

La întrebarea despre capacitatea financiară a prietenului său de a face o donație de 9.000 EUR, candidatul a furnizat o copie a declarației anuale a acestui prieten pentru perioada 2019-2020, când prietenului îi revenea obligația să depună o astfel de declarație. Pe baza acestor informații, a fost evident că prietenul avea suficiente resurse pentru a dona această sumă candidatului și că acest venit provenea din surse legitime.

b. Cadrul normativ privind evaluarea

Pentru a stabili dacă candidatul corespunde criteriului de integritate financiară, Comisia verifică

dacă candidatul a respectat regimul juridic de declarare al averii și a intereselor personale, modul de dobândire a bunurilor aflate în proprietatea sau posesia candidatului și dacă există sau nu donații, în temeiul art. 8 alin. (4) lit. a) și alin. (5) lit. b), c) și f) din Legea nr. 26/2022.

Dacă averea candidatului nu a fost declarată în modul stabilit de legislație, inclusiv modul de dobândire a bunurilor aflate în proprietate sau posesie și donațiile, candidatul nu corespunde criteriului de integritate financiară și criteriului de integritate etică, conform art. 8 alin. (2) lit. c), alin. (4) lit. a) și alin. (5) lit. b), c) și f) din Legea nr. 26/2022.

Art. 4 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale prevede obligația subiectului declarării să declare „bunurile mobile și imobile, inclusiv cele nefinalizate, deținute în proprietate cu drept de uzufruct, de uz, de abitație, de suprafață de către subiectul declarării, inclusiv în calitate de beneficiar efectiv, de membrii familiei lui și de concubinul/concubina lui ori aflate în posesia acestora în baza unor contracte de mandat, de comision, de administrare fiduciară, a unor contracte translativ de posesie și de folosință”.

c. Motivare

În august 2020, candidatul a cumpărat automobilul Audi Q5, anul fabricației 2014, în schimbul automobilului Honda CRV, anul fabricației 2006, în baza unei procuri notariale. Prețul automobilului Audi Q5 a fost 340.000 MDL (estimativ 17.000 EUR), cu aproximativ 9.000 EUR mai mult decât valoarea automobilului Honda CRV. Această diferență de valoare a fost acoperită de o donație din partea unui prieten al candidatului. La 20 decembrie 2021, candidatul a vândut automobilul Audi Q5, tot în bază de procură notarială, la prețul de 320.000 MDL (estimativ 15.300 EUR).

Ca răspuns la întrebările Comisiei, candidatul a furnizat în timp util informații și documente detaliate cu privire la achiziționarea automobilului în 2020 și vânzarea acestuia în 2021. Au fost furnizate copii ale procurilor notariale pentru cumpărarea și vânzarea automobilului și copii ale contractelor de vânzare-cumpărare din 2020 și 2021. Candidatul a oferit, de asemenea, o declarație semnată din partea prietenului său, explicând motivele donației și indicând capacitatea acestui prieten de a finanța această donație. În plus, atât în declarația pentru ultimii 5 ani, cât și în declarația pentru anul 2020 pe care candidatul a prezentat-o Comisiei, acesta a inclus prețul de achiziție al automobilului și donația pe care a primit-o de la prietenul său, furnizând explicații detaliate privind fiecare tranzacție: achiziție în 2020, vânzare în 2021 și donație în 2020. Candidatul a inclus prețul de vânzare al automobilului în declarația anuală pentru anul 2021.

Comisia a stabilit, de asemenea, că prețurile de cumpărare și de vânzare ale automobilului în 2020 și 2021 sunt conforme cu prețurile care pot fi găsite pe portalurile specializate, cum ar fi www.999.md. Pe aceste portaluri, prețurile pentru un automobil similar Audi Q5, variază de la 15.000 la 22.000 EUR. Totodată, automobilul cumpărat de candidat a fost în acea perioadă scos la vânzare pe www.999.md la prețul de 17.500 EUR.

Adițional, candidatul a furnizat o copie a declarației prietenului său, pentru perioada 2019-2020, depusă la Comisia Electorală Centrală (similară declarației pentru ANI) la data de 21 mai 2021, conform Regulamentului privind particularitățile de desemnare și înregistrare a candidaților la

funcția de deputat în Parlamentul RM, aprobat la 3 iulie 2018, care demonstrează că prietenul său a avut capacitatea financiară să-i doneze 9.000 EUR din surse legitime.

Având în vedere circumstanțele de mai sus, Comisia nu a constatat dubii serioase (art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022) în ceea ce privește corespunderea candidatului cu criteriul de integritate financiară conform art. 8 alin. (4) lit. a) și alin. (5) lit. b), c) și f) din Legea nr. 26/2022 cu privire la achiziționarea automobilului și donația din partea prietenului, întrucât candidatul a înlăturat îngrijorările Comisiei cu privire la această problemă, prezentând integral toate actele relevante pentru această achiziție și donație.

2. Construcția pensiunii, administrarea acesteia de către compania soției candidatului împrumuturi către companie și sursele mijloacelor financiare

a. Faptele

În 2006, candidatul a cumpărat un teren cu o construcție într-o zonă turistică din raionul Rezina, la prețul de 30.500 MDL. Candidatul a reușit să cumpere aceste bunuri din mijloacele bănești pe care el și soția sa le-au obținut la nunta lor în 2006. O copie a contractului de vânzare-cumpărare pentru aceste bunuri a fost furnizată Comisiei.

La 29 septembrie 2010, soția candidatului a devenit fondatorul și administratorul companiei "DS" S.R.L. Compania a fost creată pentru activități în domeniul turismului. Potrivit informațiilor de care dispune Comisia, compania nu a realizat niciun venit sau profit net în perioada 2010-2020. În timpul audierilor, candidatul a explicat că, în primii ani de la înființarea companiei, nu au fost întreprinse activități economice, deoarece candidatul nu dispunea de resurse suficiente pentru a susține astfel de activități.

În 2016, candidatul a obținut autorizația pentru construirea unei „clădiri comerciale/hotel” (denumită în continuare „pensiune”) pe lotul de teren. În răspunsurile sale la întrebările scrise ale Comisiei, candidatul a indicat că în 2015 fusese efectuate unele lucrări de construcție. În timpul audierilor, candidatul a explicat că pe lotul de teren au existat mai multe clădiri, dintre care una a fost folosită de candidat și de familia sa ca casă de vacanță. Unele activități de construcție legate de casa de vacanță au avut loc în 2015.

Majoritatea lucrărilor de construcție a pensiunii au avut loc în 2017 și 2018. Candidatul a furnizat o prezentare detaliată a acestor lucrări de construcție și a costurilor suportate în anii respectivi. Activitățile au inclus: demolarea unei construcții amplasate pe lotul de teren, lucrări de excavare, construirea pereților, montajul ferestrelor și acoperișului. Costul total al aceste lucrări a fost de 430.000 MDL.

Candidatul a furnizat Comisiei o copie a procesului-verbal de recepție finală din 10 noiembrie 2018, demonstrând statutul pensiunii după toate lucrările de construcție. Între anii 2019 și 2020, au avut loc unele lucrări suplimentare de finisare și decorare, referitoare la interior, mobilier, uși, echipamente de bucătărie etc. Potrivit candidatului, până la sfârșitul anului 2020, bunurile imobile

constând din sectorul de teren, pensiune de 555,9 m.p. și o construcție auxiliară de 11,2 m.p. au putut fi date în exploatare în scop de cazare.

În 2018, ulterior și în 2020, candidatul a semnat contract de comodat cu compania "DS" S.R.L. Conform acestor contracte, "DS" S.R.L. a primit cu titlu gratuit în folosință pensiunea, iar candidatul și-a asumat să suporte costurile de investiție în sumă de 517.000 MDL. Conform candidatului, investiția nu a fost un împrumut bănesc, ci o „plată în natură” și a inclus 430.000 MDL cheltuiți pentru materiale de construcție și construcția pensiunii. Suplimentar, pentru plata serviciilor au fost necesari circa 80.000 - 90.000 MDL. În total, către finele anului 2018, compania "DS" S.R.L. datoră candidatului o sumă de 517.000 MDL. Candidatul a furnizat Comisiei copii ale contractelor de comodat.

În 2020 și 2021, candidatul a acordat companiei "DS" S.R.L. două împrumuturi în valoare de 110.000 MDL și, respectiv, 270.000 MDL, pentru a susține administrarea pensiunii, inclusiv achitarea salariilor personalului care lucrau acolo. Până la sfârșitul anului 2021, compania "DS" S.R.L. a acumulat o datorie față de candidat de 900.000 MDL (estimativ 43.000 EUR). Aceste cifre au fost confirmate de o declarație întocmită de soția candidatului în calitate de administrator al companiei "DS" S.R.L., a cărei copie a fost furnizată Comisiei. Potrivit informațiilor Biroului Național de Statistică și raportului fiscal pentru anul 2021, copia căruia a fost de asemenea furnizată Comisiei, datoria totală a companiei "DS" S.R.L. în anul fiscal 2021 a fost de 1.093.263 MDL, iar veniturile din vânzări au fost în sumă de 120.068 MDL. În timpul audierilor, candidatul a precizat că, deși majoritatea datoriilor companiei sunt față de candidat, compania are și unele datorii față de alți creditori, în valoare totală de 1.093.263 MDL. Veniturile din vânzări în anul 2021 au provenit dintr-o serie de evenimente organizate în acel an și din locațiuneacamerelor în pensiune. În ianuarie 2021, candidatul a semnat un contract de locațiune cu compania "DS" S.R.L. pentru aceste bunuri imobile pe o perioadă de 10 ani.

Candidatul a informat Comisia că nu a contractat niciun împrumut de la bancă sau alte persoane juridice sau fizice pentru a acoperi costurile pentru materialele de construcție și împrumuturile din 2020 și 2021. Atât în scris, cât și în timpul audierilor, candidatul a explicat că venitul său între 2017-2021 a fost mai mult decât suficient pentru a acoperi aceste costuri și împrumuturi.

b. Cadrul normativ privind evaluarea

Pentru a stabili dacă candidatul corespunde criteriului de integritate financiară, Comisia verifică dacă candidatul a respectat regimul juridic de declarare al averii și intereselor personale, în temeiul art. 8 alin. (4) lit. a) și alin. (5) lit. b) din Legea nr. 26/2022.

Adițional, art. 8 alin. (4) lit. b) și alin. (5) lit. c), d) și e) din Legea nr. 26/2022 prevede că Comisia are obligația să verifice dacă averea candidatului dobândită în ultimii 15 ani corespunde veniturilor declarate, modul de dobândire a bunurilor aflate în proprietatea sau posesia candidatului ori a persoanelor specificate la art. 2 alin. (2), sursele de venit ale candidatului și, după caz, ale persoanelor specificate la art. 2 alin. (2) și existența împrumuturilor, creditelor sau altor contracte în care candidatul, persoana specificată la art.2 alin. (2) este parte contractantă.

Candidatul nu corespunde criteriului de integritate financiară, conform art. 8 alin. (4) lit. a) și b)

din Legea nr. 26/2022, dacă averea acestui nu a fost declarată în modul stabilit de legislație. Totodată, candidatul nu corespunde criteriului de integritate etică, dacă acesta a încălcat regimul juridic al declarării averii și intereselor personale, conform art. 8 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 26/2022.

Art. 2 alin. (2) din Legea nr. 26/2022 prevede că în contextul evaluării candidaților este verificată și averea persoanelor apropiate candidaților, astfel cum acestea sunt definite în Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, precum și a persoanelor menționate la art. 33 alin. (4) și (5) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

„Persoană apropiată”, conform definiției din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, este: „soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sânge sau prin adopție cu subiectului declarării (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră)”.

Conform art. 4 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, subiectului declarării îi revine obligația să declare veniturile obținute de subiectul declarării împreună cu membrii familiei, concubinul/concubina în anul fiscal precedent. Art. 2 din Legea nr. 133/2016 definește venitul ca „orice beneficiu financiar, indiferent de sursa de proveniență, obținut de subiectul declarării și de membrii familiei, de concubinul/concubina acestuia atât în țară, cât și în străinătate”.

Conform art. 4 alin. (1), lit. b) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor, subiectul declarării declară „bunurile mobile și imobile, inclusiv cele nefinalizate, deținute în proprietate cu drept de uzufruct, de uz, de abitație, de suprafață de către subiectul declarării, inclusiv în calitate de beneficiar efectiv, de membrii familiei lui și de concubinul/concubina lui ori aflate în posesia acestora în baza unor contracte de mandat, de comision, de administrare fiduciară, a unor contracte translativ de posesie și de folosință”.

Art. 4 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor prevede că subiectului declarării îi revine obligația să declare „datoriile personale ale subiectului declarării, ale membrilor de familie sau ale concubinului/concubinei lui sub formă de debit, gaj, ipotecă, garanție, emise în beneficiul unor terți, împrumut și/sau credit, dacă valoarea lor depășește valoarea a 10 salarii medii pe economie”.

c. Motivare

În anul 2006, candidatul a procurat un lot de teren într-o zonă turistică din raionul Rezina pentru suma de 30.500 MDL. În 2010, soția candidatului a înființat compania ”DS” S.R.L. pentru a desfășura activități în domeniul turismului. Începând cu anul 2016, candidatul a investit în construcția unei pensiuni pe acest lot de teren. Cele mai multe investiții au fost efectuate între 2017-2018 și au totalizat 430.000 MDL. În anii 2018 și 2020, candidatul a semnat contracte de comodat cu compania ”DS” S.R.L, conform cărora compania a primit cu titlu gratuit în folosință pensiunea, iar candidatul și-a asumat să asigure costurile de investiții necesare. Suplimentar, în

2020 și 2021, candidatul a acordat companiei "DS" S.R.L. două împrumuturi în valoare de 110.000 MDL, și respectiv, 270.000 MDL. Către finele anului 2021, datoria companiei "DS" S.R.L. față de candidat constituia suma de 900.000 MDL. Candidatul nu a contractat împrumuturi de la bancă sau din alte surse pentru a finanța construcția pensiunii sau împrumuturile acordate companiei "DS" S.R.L.

Candidatul a furnizat Comisiei numeroase documente și explicații detaliate cu privire la achiziționarea lotului de teren, construcția pensiunii, sprijinul financiar acordat companiei "DS" S.R.L. și veniturile candidatului. El a furnizat o copie a contractului de vânzare-cumpărare a bunurilor imobile în 2006, o copie a autorizației de construire din 2016, o prezentare detaliată a costurilor de materialele de construcție, copii ale contractelor de comodat din 2018 și 2020 încheiate între candidat și "DS" S.R.L., o copie a procesului-verbal de recepție finală a pensiunii din 2018, copii ale contractelor de împrumut pentru împrumuturile din 2020 și 2021, copii ale transferurilor bancare aferente acestor împrumuturi; o declarație din partea soției sale ce a detaliat datoriile și veniturile companiei "DS" S.R.L., inclusiv documente justificative, declarații care au indicat veniturile sale pentru toți anii relevanți, o copie a declarației anuale pentru anul 2021 către ANI (când a fost obligat pentru prima dată să prezinte o astfel de declarație) și documentația financiară de la Biroul Național de Statistică și de la Serviciul Fiscal de Stat referitor la compania "DS" S.R.L.

Pe baza documentelor și a explicațiilor furnizate, Comisia a putut verifica dreptul de proprietate asupra bunurilor al candidatului, costurile legate de construcția pensiunii, contractele de comodat și împrumuturile acordate companiei soției sale, situația financiară a companiei respective și sursele de venit pentru toate cheltuielile aferente.

Având în vedere circumstanțele de mai sus, Comisia nu a constatat dubii serioase (art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022) cu privire la conformitatea candidatului cu criteriul de integritate financiară conform art. 8 alin. (4) lit. a) și b) și alin. (5) lit. b), c), d) și e) din Legea nr. 26/2022, cu referire la achiziționarea unui lot de teren cu o construcție pe el, construirea unei pensiuni și sprijinul acordat companiei soției sale în administrarea acestei pensiuni.

IV. Decizie

În temeiul art. 8 alin. (1), (2) și (4) și art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022, Comisia a decis că candidatul corespunde criteriilor de integritate etică și financiară și, astfel, promovează evaluarea.

V. Calea de atac și publicarea deciziei

Conform art. 14 alin. (1) din Legea nr. 26/2022, decizia poate fi contestată de către candidatul evaluat în termen de 5 zile de la data recepționării deciziei motivate.

Conform art. 13 alin. (7) din Legea nr. 26/2022, decizia este transmisă prin email candidatului și instituției responsabile de organizarea alegerilor sau, după caz, a concursului, care în cazul dat este Parlamentul. În cazul în care candidatul, în termen de 48 de ore de la momentul expedierii deciziei, nu notifică Comisia despre refuzul său privind publicarea, decizia se publică pe pagina

web a Parlamentului în formă depersonalizată, cu excepția numelui și prenumelui candidatului, care rămân publice. Comisia va publica, de asemenea, decizia pe pagina sa web, în cazul în care candidatul nu se opune publicării.

Această decizie a fost adoptată în unanimitate de către toți membrii participanți ai Comisiei.

Decizia fost întocmită în limba engleza și tradusă în limba română.

Semnătură:
Președintele Comisiei

Herman von HEBEL

Comisia Pre-Vetting